

Rapport in het kort

Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

De samenvatting, conclusies en aanbevelingen zijn geschreven in het Nederlands en het Papiaments. De Rekenkamer wil hiermee bereiken dat meer mensen kennis kunnen nemen van de inhoud van het rapport.

Samenvatting

De Raad van Ministers heeft op 16 maart 2011 het 'Kurpa i Mente, man den man' Integrale Preventiebeleidsplan 2011-2015 geaccordeerd. In dit plan zijn voor 2011 en 2012 diverse preventieactiviteiten geprioriteerd. Voor een gedegen voorbereiding en coördinatie van de uitvoering van de activiteiten zijn in het preventiebeleidsplan eveneens daartoe uit te voeren maatregelen opgenomen.

De Rekenkamer is in dit onderzoek nagaan of de voorgenomen maatregelen en de geprioriteerde preventieactiviteiten tijdig zijn uitgevoerd.

Uit het onderzoek blijken de volgende bevindingen:

- Er geen **implementatieplan** tot stand gekomen dat voldoet aan de daaraan gestelde eisen van het preventiebeleidsplan. Daardoor is voor de uitvoering van het plan en de daarin opgenomen uit te voeren preventieactiviteiten geen actieprogramma, begroting, personele en materiële inzet en het communicatieplan uitgewerkt en zijn niet expliciet personen verantwoordelijk gesteld voor de uitvoering. Door het ontbreken van een implementatieplan, zoals in opzet was beoogd, is er geen goede voorbereiding geweest om een adequate en tijdige uitvoering van de preventieactiviteiten in opzet te waarborgen.
- Er is geen **preventie unit** opgezet. Daardoor was er geen orgaan dat de coördinatie van de uitvoering van preventieactiviteiten op zich zou nemen.
- De **samenwerking** met ministeries en overige actoren is niet geformaliseerd. Daardoor was de mate van samenwerking persoonsgebonden terwijl bij de uitvoering van de activiteiten meerdere

actoren betrokken waren. Het gevolg hiervan is dat er een wankel basis is gecreëerd voor de uitvoering van het beleidsplan en de daarin opgenomen preventieactiviteiten. De benodigde betrokkenheid van actoren is immers niet gestimuleerd en concrete taakverdeling tussen ministeries is uitgebleven.

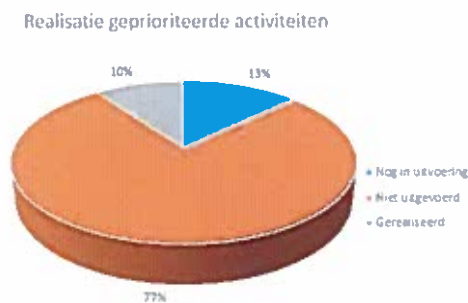
- **Monitoring** en rapportage van deze monitoring heeft niet plaatsgevonden. Daardoor zijn knelpunten niet tijdig gesignaleerd, zoals onduidelijkheid over de te nemen acties, gebrek aan samenwerking, tekort aan financiële en/of personele middelen, gebrek aan commitment enz.
- **Bijstelling van de planning** op grond van de resultaten van de uitvoering heeft niet plaatsgevonden. Dit heeft gevolgen gehad voor de tijdigheid van de uitvoering van preventieactiviteiten en mogelijk ook op de kwaliteit van de behaalde resultaten.
- **De benodigde middelen** (personeel, infrastructureel, financieel etc.) zijn niet expliciet begroot en onvoldoende beschikbaar gesteld. Het gebrek aan nadere invulling van de benodigde middelen heeft ertoe geleid dat de uit te voeren preventieactiviteiten niet, niet geheel en/of niet tijdig zijn uitgevoerd. Zo heeft het gebrek aan personele capaciteit repercussies gehad in de uitvoering van de preventie-activiteiten.
- Van de 31 voor 2011 en 2012 geprioriteerde preventieactiviteiten zijn:
 - vijftien activiteiten die zouden worden uitgevoerd volgens het preventiebeleidsplan zonder enige onderbouwing niet meer geselecteerd om uitgevoerd te worden;
 - slechts drie preventieactiviteiten afgerond, waarvan één **tijdig**;
 - drie activiteiten wegens een gebrek aan bemensing of gebrek aan goede voorbereiding **voortijdig stopgezet**;
 - zes activiteiten **nog steeds in uitvoering** wegens een gebrek aan bemensing, goede voorbereiding en/of besluitvorming;
 - vier activiteiten **niet uitgevoerd** wegens onvoldoende voorbereiding.

Conclusies

Op grond van de uitkomsten van dit onderzoek komt de Rekenkamer tot de volgende conclusie:

Het preventiebeleid is nauwelijks uitgevoerd.

De overheid heeft **geen maatregelen** getroffen om ervoor te zorgen dat de preventieactiviteiten tijdig konden worden gerealiseerd. Er zijn weliswaar maatregelen bedacht en opgenomen in het preventiebeleidsplan, maar in de praktijk is daar nagenoeg geen uitvoering aan gegeven. Hierdoor had de uitvoering van preventieactiviteiten weinig kans van slagen. Van de voor 2011 en 2012 geprioriteerde preventieactiviteiten is slechts 10% gerealiseerd. 13% van deze preventieactiviteiten is nog steeds in uitvoering. De resterende 77% is niet uitgevoerd of voortijdig gestaakt.

Aanbevelingen

De looptijd van het Integrale Preventiebeleidsplan 2011-2015 is verstreken. Uit het onderzoek is gebleken dat in de praktijk weinig is terecht gekomen van uitvoering van de geplande activiteiten.

- Het preventiebeleid is in belangrijke mate niet gerealiseerd terwijl er wel kosten ter zake zijn gemaakt; het eerste implementatieplan is door een externe opgesteld.
- Daarnaast is eigen personeel ingezet voor het opstellen van het tweede implementatieplan en het uitvoeren van de projecten, waardoor zij dus

minder capaciteit beschikbaar had voor het uitvoeren van de reguliere werkzaamheden waarvoor zij ook betaald wordt.

- Bovendien zijn zes projecten met externe middelen gefinancierd waarvan drie zijn stopgezet.

Onvoldoende commitment, besluitvorming, voorbereiding, toezicht en monitoring van het proces en van de resultaten zijn de verklaring dat het preventiebeleid nauwelijks is uitgevoerd.

In het regeerprogramma 2013-2016 is vermeld dat het ministerie van Gezondheid Milieu en Natuur (hierna: GMN) het **integrale preventiebeleidsplan zal actualiseren**. Gebaseerd op de bevindingen van dit onderzoek adviseert de Rekenkamer dit voornemen zo spoedig mogelijk uit te voeren. Een preventiebeleidsplan gebaseerd op de huidige inzichten en prioriteiten ter zake preventie, is primair noodzakelijk voor een gedegen beleidskader.

Vervolgens zal dit geactualiseerde preventiebeleidsplan door de **Raad van Ministers** (hierna: RvM) moeten worden **geaccordeerd** zodat bij de uitvoering van dit plan commitment van alle relevante ministeries wordt verkregen.

Voorts zal dit preventiebeleidsplan moeten worden vertaald naar een **implementatieplan** waarin wordt aangegeven hoe invulling dient te worden gegeven aan het geaccordeerde beleidskader en welke middelen (financieel, personeel, etc.) hiervoor benodigd zijn.

Daarnaast zal de overheid een **besluit** moeten nemen over het al dan niet oprichten en de organieke plaatsing van een **preventie unit** die verantwoordelijk is voor de coördinatie van de uitvoering van het implementatieplan.

Tot slot verdient het aanbeveling, gezien het brede veld waarin preventie zich afspeelt, om een **taskforce** op te richten bestaande uit vertegenwoordigers van de betrokken ministeries en mogelijk van andere belangrijke actoren op het gebied van preventie binnen de gezondheidszorg om de vinger aan de pols te houden voor wat betreft de uitvoering van het implementatieplan en de preventie-activiteiten en de resultaten die hiermee worden bereikt.